

Букалова Наталія

канд. вет. наук, доцент

Артеменко Людмила

канд. вет. наук, доцент

Богатко Надія

канд. вет. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

Біла Церква, Україна

ЯКІСТЬ М'ЯСА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ЗА ЦИСТИЦЕРКОЗУ

Упродовж останніх років увага вчених, лікарів, економістів світу прикута до зоонозних хвороб, що не тільки завдають значних збитків економіці держав, а й заподіюють шкоду здоров'ю людей [1, 2]. До цих хвороб належить теніоз-цистицеркоз бовісний [3]. Зокрема, великі економічні збитки від захворювання тварин на цистицеркоз бовісний визначаються його розповсюдженням, інтенсивністю інвазії, зниженням продуктивності, обмеженням на експорт яловичини, загибеллю тварин, витратами на переробку туш інтенсивно заражених і обробку слабо заражених *S. bovis*, зниженням ціни на знезаражене м'ясо (проварювання, переробка на консерви, заморожування), погіршенням якості продуктів забою та утилізацією туш і органів [4]. У зв'язку з цим, нашим завданням було визначення впливу цистицерків на якість м'яса великої рогатої худоби.

Залежно від інтенсивності інвазії, піддослідних тварин, які надходили до Білоцерківського районного заготівельно-виробничого підприємства «Хутровик», м. Узин, розділили на 3 групи: 1-а група – слабкий ступінь ураження (1 цистицерк); 2-а група – середній ступінь (3–4 цистицерки); 3-тя група – сильний ступінь (8–13 цистицерків у м'язах туші, серця, жувальних). Контроль – 3 туші великої рогатої худоби, вільних від цистицерків.

Проведені дослідження показали зниження виходу м'яса за цистицеркозу бовісного. За слабого ступеню цистицеркозної інвазії вихід м'яса склав 46,0 %, середньої – 45,3 %, сильної – 42,7 % порівняно з 49,1 % – у контролі. Органолептичні показники продуктів забою уражених тварин за слабого ступеня інвазії були в межах норми, за середнього і сильного – знекровлення було задовільним, бульйон – від злегка мутного до мутного з кислуватим запахом. В одній туші за сильного ступеню ураження – деякі відхилення в біохімічних показниках м'яса: формольна проба і реакція з сірчаноокислим купрумом були слабо позитивними.

Хімічний склад м'яса тварин, уражених цистицерками, залежав від інтенсивності інвазії. У туш інвазованих тварин масова частка води коливалася в межах від 72,0±6,0 до 76,4±3,0 %, білка – від 18,2±3,3 до 20,0±1,9 %, жиру – 4,2±0,47 – 6,9±0,66 %. У контролі ці показники становили з 69,3±4,11 %, 20,7±4,11% та 9,1±0,63 % відповідно. Уміст золи в м'ясі великої рогатої худоби дослідних і контрольних груп мав однакові показники (1,09 і 1,1%). Білково-якісний показник м'яса уражених тварин склав, у середньому, 3,2±0,6 проти 6,3±0,65 у м'ясі від здорових тварин.

Отже, за результатами досліджень, можна засвідчити, що м'ясо тварин, уражених цистицерками, має низьку вгодованість туш, менший вихід м'яса, гірші

органолептичні та фізико-хімічні показники. У м'ясі таких тварин накопичуються продукти розпаду білків, знижується його харчова та біологічна цінність.

Список використаних джерел

1. Про основні принципи та вимоги про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України (офіційне видання). Київ, 2014. 14 с.
2. Про встановлення загальних принципів і приписів законодавства про харчові продукти, про заснування Європейського органу з безпеки продуктів харчування і про закріплення процедур щодо безпеки продовольчих товарів: Регламент (ЄС) № 178/2002 від 28 січня 2002 р.
3. Бессонов А.С. Тениаринхоз-цистицеркоз. Биологические основы профилактики. Москва : Наука, 1988. 197 с.
4. Pavlovski Z., Kozakievicz B., Wroblevski H. *Vet. Ski. Commun.* 1978. № 2. P. 137-139.

Букалова Наталія

канд. вет. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

Біла Церква, Україна

Приліпко Тетяна

д.-р. с.-г. наук, професор

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

Лясота Василь

д.-р. вет. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

Біла Церква, Україна

ЗМІНА ОРГАНОЛЕПТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КОВБАС ЗА НЕДОТРИМАННЯ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИХ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ УМОВ ЇХ ВИРОБНИЦТВА І ЗБЕРІГАННЯ

Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» та Регламенту ЄС 178/2002, які є базою нормативно-правового забезпечення державної політики у сфері здорового харчування населення, добросовісної діяльності господарюючих суб'єктів у галузі виробництва харчових продуктів, передбачають охорону здоров'я населення від неякісних та небезпечних продуктів [1, 2, 5]. Ковбасні вироби споживають без додаткової теплової обробки. Тому, до цих продуктів, технологічного процесу їх виготовлення та зберігання пред'являють підвищені санітарні вимоги [3, 4].

У зв'язку з цим, завданням досліджень було визначення причини виникнення